

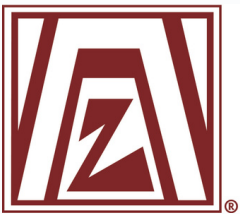
Co-funded by
the European Union

MEDEA

RAZVIJANJE MEDIJSKE PISMENOSTI ZA RAZOTKRIVANJE MANIPULACIJA I LAŽNIH
VESTI VEZANIH ZA RODNU RAVNOPRAVNOST

PROJECT N. 2024-1-LV01-KA210-ADU-000243248

ZONTA
CLUB OF
JELGAVA

**NOVOSADSKA
NOVINARSKA
ŠKOLA**

Co-funded by
the European Union

PREGLED

1. Modul 1 - Razumevanje meta-nivoa kritičkog mišljenja
 2. Modul 2 - Tehnike proverе činjenica i verifikacija informacija
 3. Modul 3 - Rodno zasnovano nasilje posredovano tehnologijom
 4. Modul 4 - Kako sprečiti i boriti se protiv nasilja posredovanog tehnologijom
 5. Modul 5 - Razumevanje konstrukcije medija
 6. Modul 6 - Potrošnja medija i njen uticaj na percepciju
-

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Authors

© MARCH 2025 – Skill Up srl

This publication was carried out with the financial support of the European Commission under Erasmus + Project “Medea. Developing Media Literacy to debunk gender-related media manipulation and fake news”, n. 2024-1-LV01-KA210-ADU-000243248

Attribution, share in the same condition

CC BY-SA: You are free to Share- copy and redistribute the material in any medium or format and Adapt – remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially. The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms under the following terms:

Attribution – you must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made. You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggest the licensor endorses you or your use

ShareAlike- If you remix, transform or build upon the material, you must distribute your contribution under the same license as the original

No additional restrictions – you may not apply legal terms.

Modul 3

Rodno zasnovano nasilje posredovano tehnologijom

Zonta Club of Jelgava

PROJECT N. 2024-1-LV01-KA210-ADU-000243248

Co-funded by
the European Union

PREGLED

- UVOD U RODNO ZASNOVANO NASILJE
POSREDOVANO TEHNOLOGIJOM (GBTDV)
 - HAJDE DA POGLEDAMO VESTI: Kako
prepoznati GBTDV i koje su razlike između
muškaraca i žena
 - TRENING MODUL
 - ZAKLJUČCI
-

MEDEA

Rodno zasnovano nasilje posredovano tehnologijom (GBTDV)

Rodno zasnovano nasilje posredovano tehnologijom (GBTDV) je važno da razumeju edukatori odraslih jer direktno utiče na okruženje za učenje, digitalnu bezbednost i dobrobit polaznika. Kako društvo postaje sve digitalnije, GBTDV predstavlja značajnu pretnju ličnoj bezbednosti, mentalnom zdravlju i slobodi izražavanja. Žrtve često trpe emocionalni stres, štetu po reputaciju, a u ekstremnim slučajevima i fizičku štetu. Digitalna priroda ovog nasilja znači da može biti rašireno, uporno i teško za regulisanje. GBTDV obuhvata psihološke i digitalne (kibernetičke) izazove koje je neophodno prepoznati.

Ovaj priručnik ima za cilj da osnaži edukatore odraslih potrebnim veštinama, strategijama i politikama kako bi:

- ✓ Prepoznali uticaj GBTDV na polaznike i edukatore.
- ✓ Kreirali sigurna digitalna okruženja za učenje koja štite ranjive grupe.
- ✓ Opremljali polaznike digitalnom pismenošću i veštinama samoodbrane.
- ✓ Promovisali etičko ponašanje na mreži kako bi se sprečilo širenje digitalnog zlostavljanja.
- ✓ Zalagali se za institucionalne i političke promene koje adresiraju online uznemiravanje

u obrazovanju.

Definicija i domet

Rodno zasnovano nasilje posredovano tehnologijom (GBTDV), poznato i kao rodno zasnovano nasilje olakšano tehnologijom (TFGBV), odnosi se na štetne radnje koje se izvršavaju, pomažu ili pojačavaju putem digitalnih tehnologija, a usmerene su na pojedince na osnovu njihovog roda. Ove radnje mogu dovesti do fizičke, seksualne, psihološke, društvene, političke ili ekonomske štete, narušavajući prava i slobode pojedinaca (UN Women).

GBTDV podrazumeva korišćenje digitalnih tehnologija – poput društvenih mreža, platformi za razmenu poruka i online foruma – za uznemiravanje, pretnje, iskorišćavanje ili diskriminaciju pojedinaca na osnovu njihovog roda. Ovo uključuje sajber proganjanje (cyberstalking), objavljivanje ličnih podataka (doxxing), osvetnički pornografiju, govor mržnje i druge oblike online zlostavljanja koji nesrazmerno pogađaju žene, LGBTQ+ osobe i druge marginalizovane grupe.

Zašto je važno

Kako društvo postaje sve digitalnije, GBTDV predstavlja ozbiljnu pretnju ličnoj bezbednosti, mentalnom zdravlju i slobodi izražavanja. Žrtve često doživljavaju emotivni stres, štetu po ugled, a u ekstremnim slučajevima i fizičku povredu. Digitalna priroda ovog nasilja znači da ono može biti rašireno, uporno i teško za regulisanje.

Potrebna svest i akcija

Razumevanje GBTDV je ključno za edukatore, donosiocce politika i zajednice kako bi razvili efikasne strategije za borbu protiv ovog problema. Podizanje svesti, promovisanje digitalne pismenosti i zalaganje za snažne politike su neophodni za stvaranje bezbednijeg online okruženja.

Prepoznavanje GBTDV:

GBTDV se manifestuje u različitim oblicima, uključujući:

- Sajber proganjanje (cyberstalking): uporno i neželjeno nadgledanje ili kontakt putem digitalnih sredstava
- Online uznemiravanje: slanje uvredljivih, pretećih ili zlostavljачkih poruka putem digitalnih platformi
- Doxxing: javno deljenje privatnih ili identifikacionih podataka bez saglasnosti
- Neovlašćeno deljenje intimnih slika (osvetnički pornografija): distribucija eksplicitnog sadržaja bez pristanka osobe na slici
- Govor mržnje zasnovan na rodu: širenje uvredljivog ili nasilnog sadržaja usmerenog na pojedince na osnovu njihovog roda
- Ovi oblici ponašanja često su motivisani rodom žrtve ili društvenim rodanim normama (ICRW, 2025).

Identifikacija GBTDV uključuje posmatranje:

- Šablona kontrole ili zastrašivanja: ponovljene radnje kojima se nastoji dominacija ili izazivanje straha kod žrtve.
- Korišćenja tehnologije za izvršenje zloupotrebe: upotreba digitalnih alata za uznemiravanje, nadgledanje ili nanošenje štete pojedincima.
- Ciljanje na osnovu roda: radnje usmerene na pojedince zbog njihovog rodnog identiteta ili izraza.

Co-funded by
the European Union

1. Prostorne i verbalne sposobnosti

- **Prostorne sposobnosti:** Neka istraživanja sugeriraju da muškarci mogu imati bolje rezultate u zadacima koji zahtevaju prostornu vizualizaciju, kao što je mentalna rotacija. Ova prednost se često pripisuje razlikama u strukturi mozga i hormonskim uticajima (ScienceDirect, 2025).
- **Verbalne sposobnosti:** Žene su pokazale bolje rezultate u verbalnim zadacima, uključujući jezičku fluentnost i razumevanje pročitano. Smatra se da ove razlike proizlaze iz varijacija u organizaciji mozga i društvenim iskustvima (ScienceDirect, 2025).

2. Performanse pamćenja

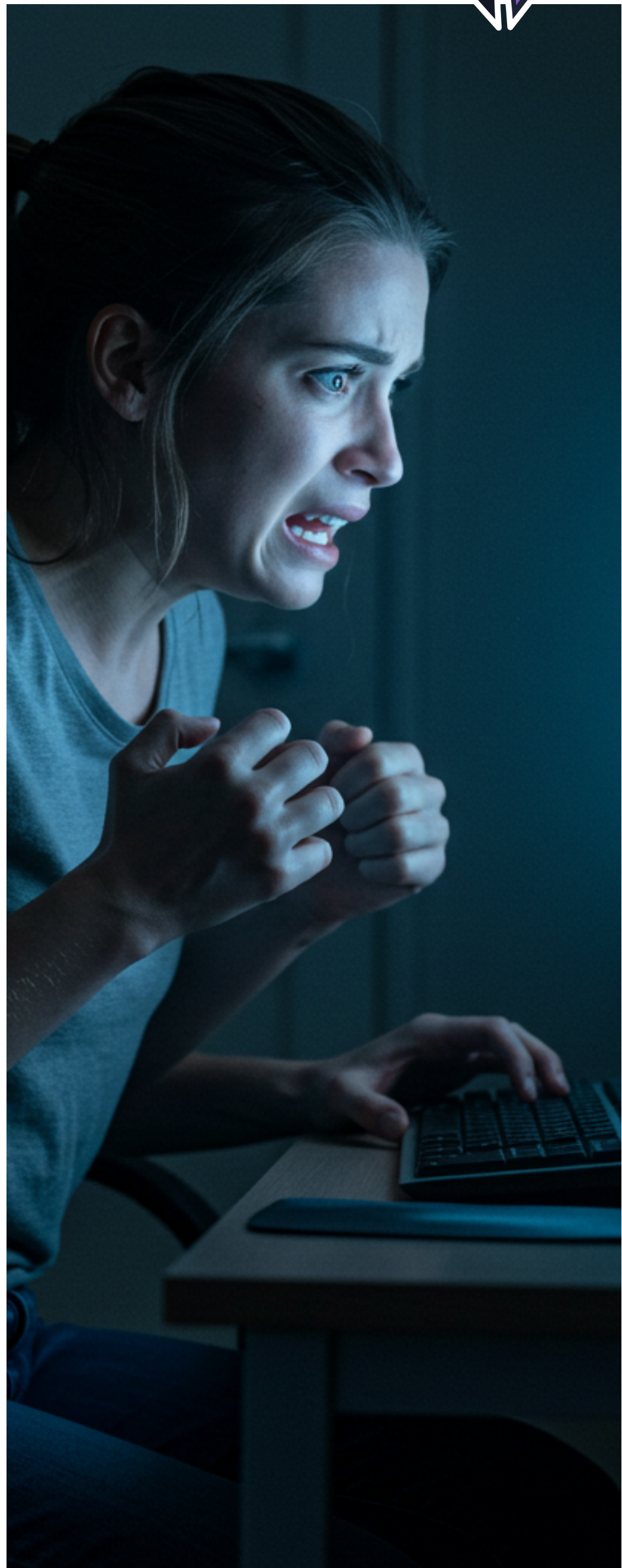
- **Episodno pamćenje:** Istraživanja pokazuju da žene bolje obavljaju zadatke vezane za episodno pamćenje, kao što je prisećanje ličnih iskustava ili prepoznavanje lica. Ova prednost može biti povezana sa razlikama u kognitivnim strategijama i obrascima neuralne aktivacije

3. Percepcija rizika i donošenje odluka

- **Rizično ponašanje:** Dokazi ukazuju da su muškarci uglavnom skloniji rizičnim ponašanjima od žena. Ova tendencija je povezana sa razlikama u moždanim regijama koje su uključene u obradu nagrade i kontrolu impulsa (Frontiers, 2025).
- **Strategije donošenja odluka:** Žene mogu usvojiti opreznije i promišljenije strategije donošenja odluka, što je potencijalno posledica pojačane aktivnosti u moždanim područjima povezanim sa regulacijom emocija i socijalnom kognicijom (Frontiers, 2025).
- **Stilovi obrade informacija**
- **Analitička naspram holističke obrade:** Neke teorije predlažu da su muškarci skloniji analitičkoj obradi, fokusirajući se na pojedinačne komponente, dok žene mogu usvojiti holistički pristup, uzimajući u obzir celokupan kontekst. Međutim, ove razlike zavise od individualne varijabilnosti i kulturnih uticaja (Carlson School of Management, 2025).

4. Uticaj društvenih i kulturnih faktora

5. Važno je prepoznati da kognitivne razlike nisu isključivo biološki određene. Socijalizacija, obrazovanje i kulturna očekivanja značajno oblikuju kognitivne sposobnosti i stilove obrade informacija. Na primer, društvene norme mogu podsticati razvoj određenih veština kod jednog roda više nego kod drugog, utičući na uočene razlike (American Psychological Association, 2025).

POGLEDAJMO PRIMERE

Type of media- Topic

Prepoznavanje rodno zasnovanog nasilja posredovanog tehnologijom (GBTDV) može se razlikovati između muškaraca i žena zbog razlika u socijalnoj kogniciji, emocionalnoj inteligenciji i društvenim percepcijama.

1. Socijalna kognicija i prepoznavanje emocija:
2. Istraživanja pokazuju da žene često bolje uspevaju u socijalnoj kogniciji i prepoznavanju emocija. Pregled iz 2012. godine objavljen u časopisu *Neuropsychologia* utvrdio je da su „žene bolje u prepoznavanju izraza lica, procesuiranju izraza i emocija uopšte“, dok su „muškarci bili bolji samo u prepoznavanju specifičnih ponašanja, uključujući bes, agresiju i preteće signale.“ Ova pojačana osetljivost može ženama olakšati identifikovanje suptilnih oblika GBTDV-a, kao što su online uznemiravanje ili emotivna manipulacija.
3. Percepcija upotrebe tehnologije u vezama:
4. Društvene norme mogu uticati na način na koji se ponašanja povezana sa GBTDV-om percipiraju. Studija Australijskog centra za društvena istraživanja pokazala je da „muškarci značajno češće smatraju da su stalna komunikacija i nadzor opravdani“, a jedan od deset Australijanaca, pretežno muškaraca, smatra da je praćenje partnerovog telefona ili pristupanje njihovim lozinkama prihvatljiv znak brige (Daily Telegraph, 2025). Ovo sugerise da neki muškarci mogu normalizovati ili zanemariti kontrolna ponašanja omogućena tehnologijom, što može otežati prepoznavanje GBTDV-a.
5. Ponašanja u potrazi za pomoći i prijavljivanju:
6. Razlike između polova pojavljuju se i u reakcijama na doživljavanje GBTDV-a. Žene češće prepoznaju i prijavljuju slučajeve online uznemiravanja, dok muškarci mogu manje prijavljivati zbog društvenih očekivanja ili nedostatka svesti. Pored toga, kulturni faktori utiču na prijavljivanje; na primer, studije u Aziji pokazale su da su „preživeli generalno nezadovoljni sistemima prijavljivanja i prevencije“, suočavajući se sa izazovima poput jezičkih barijera i percepcije da platforme neće preduzeti akciju (Bristol University Press Digital, 2025).

Zaključak:

Iako individualna iskustva variraju, nalazi ukazuju da su žene možda osetljivije na prepoznavanje GBTDV-a zbog razvijene socijalne kognicije i emocionalne svesti. Nasuprot tome, neki muškarci mogu određena kontrolna ponašanja smatrati prihvatljivim, što može dovesti do neprepoznavanja ili normalizacije GBTDV-a. Rešavanje ovih razlika zahteva obrazovne i informativne inicijative prilagođene oba pola, koje promovišu sveobuhvatno razumevanje GBTDV-a i njegovih manifestacija (Bristol University Press Digital, 2025).

Razumevanje rodno zasnovanog nasilja posredovanog tehnologijom (GBTDV) i njegovih različitih oblika prepoznavanja kod muškaraca i žena je od ključnog značaja. Evo nekoliko slobodno dostupnih video materijala i online izvora koji se bave ovim pitanjima:

Socijalna kognicija i prepoznavanje emocija:

„Rodne razlike u prepoznavanju emocija“

Ovaj video istražuje razlike između muškaraca i žena u procesuiranju i prepoznavanju emocija, nudeći uvide u varijacije socijalne kognicije.

Pogledajte na YouTube-u

Webinar:

Ovaj webinar raspravlja o tome kako se tehnologija može zloupotrebiti za prinudnu kontrolu u vezama, ističući društvene percepcije i rodne razlike.

Pristupite webinaru – New York Post

„Razumevanje tehnološke prinudne kontrole“

Članak koji govori o normalizaciji ponašanja poput praćenja telefona i deljenja lozinki u vezama, naglašavajući rizike tehnološke prinudne kontrole.

Pročitajte više – news + Daily Telegraph + New York Post

Ponašanja u potrazi za pomoći i prijavljivanju:

„Izazovi u prijavljivanju zloupotrebe posredovane tehnologijom“

Članak koji ističe nezadovoljstvo preživelih trenutnim sistemima prijavljivanja zloupotreba, naglašavajući potrebu za unapređenjem podrške.

Pročitajte članak

Ovi resursi su izuzetno preporučeni za proučavanje, jer pružaju sveobuhvatno razumevanje rodni nijansi u prepoznavanju i rešavanju problema GBTDV-a.

GBTDV - Trening modul

Digitalna tehnologija je transformisala obrazovanje, stvarajući nove mogućnosti za učenje. Međutim, takođe je izložila pojedince – naročito žene, LGBTQ+ osobe i marginalizovane zajednice – povećanim rizicima od sajber uznemiravanja, proganjanja, doxxinga i drugih oblika zloupotrebe posredovane tehnologijom.

Edukatori odraslih i novinari imaju ključnu ulogu u stvaranju sigurnih i inkluzivnih obrazovnih sredina koje promovišu digitalnu pismenost, etičko ponašanje na mreži i institucionalne promene. Ovaj priručnik oprema edukatore znanjem, strategijama i resursima koji pomažu polaznicima da bezbedno koriste digitalne prostore, istovremeno zagovarajući politike koje se bore protiv GBTDV-a.

 Ciljevi učenja (ILOs)

Do kraja ove obuke, edukatori odraslih će moći:

1. Razumevanje GBTDV i svest o digitalnoj bezbednosti
 - Definirati GBTDV i njegove različite oblike (sajberproganjanje, doxxing, zloupotreba duboke laži itd.)
 - Objasniti kako online uznemiravanje nesrazmerno pogađa žene i marginalizovane grupe
 - Prepoznati rizike digitalne bezbednosti i opremiti polaznike strategijama za samoodbranu na mreži
2. Kreiranje sigurnih i inkluzivnih obrazovnih sredina
 - Prepoznati uticaj digitalnog uznemiravanja na učešće odraslih učenika u obrazovanju
 - Uspostaviti inkluzivne i respektabilne prostore, kako online, tako i offline
 - Implementirati mehanizme anonimnog prijavljivanja i podrške za pogođene polaznike
3. Uklanjanje prepreka obrazovanju i zagovaranje promena u politikama
 - Identifikovati prepreke koje sprečavaju preživeli GBTDV-a da nastave školovanje
 - Zalagati se za mentalnu i pravnu podršku učenicima pogođenim online nasiljem
 - Zalagati se za institucionalne politike koje štite i učenike i edukatore od online zlostavljanja
4. Podučavanje digitalne etike i odgovorne upotrebe
 - Promovirati etičko digitalno ponašanje, sa fokusom na pristanak, privatnost i respektabilnu komunikaciju
 - Podučavati polaznike da prepoznaju i osporavaju rodno zasnovanu digitalnu zloupotrebu
 - Podsticati strategije intervencije posmatrača kako bi se sprečilo online uznemiravanje

Avoid

Video materijali i dokumentarci

- „The Social Dilemma“ (Netflix) – Istražuje kako digitalne platforme doprinose online uznemiravanju i zloupotrebama.
- „Revenge Porn: A Survivor’s Story“ (BBC) – Studija slučaja o uticaju neovlašćenog deljenja intimnih slika.

Podcasti i audio resursi

- „The Digital Human“ – Istražuje etičke dileme u digitalnoj komunikaciji i online zloupotrebama.
- „TED Talks: Fighting Online Harassment“ – Stručnjaci razgovaraju o strategijama borbe protiv GBTDV-a.
- „UNESCO’s Digital Rights Series“ – Intervjui sa edukatorima i donositeljima politika o bezbednosti na mreži.

Interaktivni materijali za učenje

- Vežbe sajber bezbednosti: „Kako prepoznati deepfake“ – Interaktivni alat za prepoznavanje AI-generisanih dezinformacija.

Alati i demonstracije za online bezbednost

- Block Party (X Safety App) – Pomaže polaznicima u upravljanju online uznemiravanjem.
- Trening digitalne bezbednosti (Amnesty International) – Besplatan resurs za digitalnu samoodbranu.
- Google Reverse Image Search – Pomaže u proveru manipuliranih ili deepfake slika.

Material

Vreme

Vreme potrebno za završetak modula: 60 akademskih sati

Opšti pregledi i istraživački radovi

- „Technology-Facilitated Gender-Based Violence: What is it, and How Can We Address it?“, UN Women (2021)
- „The Role of Technology in Domestic Abuse“, Refuge & Avast Report (2021)
- „Online Gender-Based Violence: A Global Snapshot“, World Wide Web Foundation (2020)

Resursi za novinare

- „Reporting on Technology-Facilitated Abuse: A Guide for Journalists“, Međunarodni novinari (ICFJ) (Pretražite resurse o zloupotrebama posredovanim tehnologijom)
- „Gender-Based Online Harassment and the Role of Media“, UNESCO (2021)

Project n. 2024-1-LV01-KA210-ADU-000243248

Co-funded by
the European Union

Training Modul - GBTDV

Pitanje

Pitanje 1: Šta je rodno zasnovano nasilje posredovano tehnologijom (GBTDV)?

Odgovor

„GBTDV označava korišćenje digitalnih tehnologija (npr. društvenih mreža, aplikacija za razmenu poruka ili online platformi) za uznemiravanje, zastrašivanje, iskorišćavanje ili nanošenje štete pojedincima na osnovu njihovog roda. Ovo uključuje radnje poput sajber proganjanja, neovlašćenog deljenja intimnih slika (osvetnički pornografija), online uznemiravanja i govora mržnje zasnovanog na rodu.“

Pitanje

Zašto je rodno zasnovano nasilje posredovano tehnologijom (GBTDV) posebno štetno za žene i marginalizovane rodne grupe?

Odgovor

GBTDV je posebno štetan za žene i marginalizovane rodne grupe jer se često koristi za ciljano uznemiravanje, zastrašivanje i diskriminaciju koja pojačava njihove ranjivosti u društvu. Ove grupe su češće izložene online nasilju koje može dovesti do emocionalnog stresa, društvene izolacije, narušavanja reputacije, pa čak i fizičke ugroženosti. Digitalna priroda nasilja omogućava širenje zlostavljanja na široku publiku, što dodatno produbljuje njihove probleme i otežava zaštitu i pravnu intervenciju.

Pitanje

Navedite tri uobičajena oblika rodno zasnovanog nasilja posredovanog tehnologijom. Dajte primere za svaki.

Odgovor

1. Sajberproganjanje (Cyberstalking): Uporno online praćenje i neželjena komunikacija putem društvenih mreža ili imejllova.
2. Primer: Osoba više puta šalje preteće poruke ili prati online aktivnosti žrtve.
3. Neovlašćeno deljenje intimnih slika (Osvetnički pornografski sadržaj): Deljenje privatnih, eksplicitnih slika bez pristanka osobe na njima.
4. Primer: Partner deli intimne fotografije nakon raskida kako bi se osvetio ili osramotio drugu osobu.
5. Online uznemiravanje: Korišćenje interneta za slanje zlostavljačkih ili pretećih poruka koje su usmerene na pol, identitet ili izražavanje osobe
6. Primer: Žena prima niz mizoginih komentara na društvenim mrežama nakon što je iznela svoje mišljenje.

GBTDV - Training Modul

Pitanje

Koji su neki od izazova sa kojima se suočavaju muške i ženske žrtve GBTDV-a u prepoznavanju i prijavljivanju?

Odgovor

Muške žrtve: Muškarci mogu biti manje skloni da prepoznaju određena ponašanja (npr. digitalnu kontrolu ili manipulaciju) kao oblike nasilja zbog društvenih normi koje obeshrabruju emocionalnu ranjivost i prijavljivanje.

Ženske žrtve: Žene su sklonije da prepoznaju GBTDV, ali se mogu suočiti sa preprekama poput straha da im se neće verovati, društvene stigme ili nedostatka svesti o svojim pravima. Kulturne norme i društvena očekivanja takođe mogu odvratiti žene od prijavljivanja ili traženja pomoći.

Pitanje

Kako obrazovni programi mogu pomoći u prevenciji i rešavanju rodno zasnovanog nasilja posredovanog tehnologijom (GBTDV)?

Odgovor

Obrazovni programi mogu podizati svest o tome šta predstavlja rodno zasnovano nasilje posredovano tehnologijom (GBTDV), podučavajući i muškarce i žene da prepoznaju štetna ponašanja i zaštite sebe na internetu. Oni mogu promovisati digitalnu pismenost, podsticati respektabilne interakcije na mreži i pružati resurse za žrtve. Pored toga, obrazovanje može izazvati štetne rodne norme koje normalizuju zlostavljanje i promovisati jednakost i sigurna online okruženja.

Pitanje

Kako se pojedinci mogu zaštititi od rodno zasnovanog nasilja posredovanog tehnologijom (GBTDV)?

Odgovor

Pojedinci mogu preduzeti nekoliko koraka kako bi se zaštitili od rodno zasnovanog nasilja posredovanog tehnologijom (GBTDV):

- Održavati jake postavke privatnosti na nalogima društvenih mreža i izbegavati deljenje ličnih informacija na internetu.
- Koristiti sigurne lozinke i dvofaktorsku autentifikaciju za online naloge.
- Pažljivo razmatrati sadržaj koji dele sa drugima, posebno intimne slike ili osetljive informacije.
- Prijaviti uznemiravanje ili pretnje administratorima platformi i, po potrebi, nadležnim organima.
- Potražiti podršku putem telefona za pomoć ili savetovaništva ukoliko dožive online nasilje.

SAŽETAK

Rodno zasnovano nasilje posredovano tehnologijom (GBTDV)

PREGLED TEME

- Lažne vesti se šire brže od istine
- Studija MIT-a iz 2018. godine otkrila je da se lažne vesti šire šest puta brže od pravih vesti, naročito na društvenim mrežama. Dezinformacije zasnovane na spolu, uključujući lažne priče o feminističkim pokretima, LGBTQ+ pravima ili poznatim ženama, dobijaju na popularnosti zbog emotivnog uticaja i pristrasnosti.
- Tehnologija deepfake nepravedno cilja žene
- Prema Deeptrace Labs, 90% deepfake video zapisa sadrži neovlašćeni eksplicitan sadržaj, i gotovo svi su usmereni na žene.
- Rodna pristrasnost u veštačkoj inteligenciji i algoritmima
- Mnogi algoritmi društvenih mreža pojačavaju i šire kontroverzan i obmanjujući sadržaj vezan za rod. Studije pokazuju da AI platforme prioritet daju angažmanu umesto istini, često favorizujući senzacionalističke ili pristrasne narative o ženama i rodnim pitanjima.
- Moć medijske pismenosti: Provera činjenica može smanjiti dezinformacije za 50%
- Istraživanja ukazuju da ljudi koji su obučeni da proveravaju izvore i kritički analiziraju medije smanjuju svoju podložnost dezinformacijama za skoro polovinu. Podučavanje medijske pismenosti sa fokusom na rod može suzbiti lažne vesti o ženama i marginalizovanim grupama.
- Dezinformacije i online uznemiravanje su povezani
- Lažne vesti i dezinformacije zasnovane na rodu podstiču online uznemiravanje, a studije pokazuju da žene novinarke i aktivistkinje dobijaju 20% više poruka mržnje nego njihovi muški kolege. Ovo zastrašivanje obeshrabruje učešće žena u javnom diskursu.
- Programi medijske pismenosti efikasni su u borbi protiv rodno zasnovanih lažnih vesti
- Zemlje koje su uvele medijsku pismenost u školske kurikule, poput Finske, pokazuju znatno manju podložnost dezinformacijama. Implementacija rodno osetljive medijske edukacije može pomoći u borbi protiv rodno povezane medijske manipulacije.

ZAKLJUČAK 1

- Da li postoji dovoljno znanja i veština za obezbeđivanje digitalne bezbednosti i svesti?
- Treba biti svestan da smo svi izloženi online uznemiravanju, sajberproganjanju, doxxingu i drugim izazovima.
- Na primer, da li znate kako koristiti odgovarajuće lozinke (minimalno 8 karaktera sa velikim i malim slovima, brojevima i specijalnim znakovima)?

ZAKLJUČAK 2

- Da li smo sigurni da smo kreirali sigurna okruženja za učenje?
- Da li postoji tolerancija prema žrtvama i empatija, imajući u vidu da možda nisu spremne da govore o svojim iskustvima?
- Da li se osećaju sigurno i online i offline da učestvuju u događajima?

ZAKLJUČAK 3

- Mogu postojati prepreke u obrazovanju jer žrtve ne veruju sadržaju.
- Da li polaznicima/učesnicima dozvoljavate da govore ne o sebi, već o drugim osobama koristeći studije slučaja?

ZAKLJUČAK 4

- Da li su edukatori sigurni u pogledu digitalne etike, na primer da neće dalje širiti informacije?
- Da li su edukatori i polaznici sigurni kako su teme povezane sa održivošću?

DODATNI MATERIJALI

BELEŠKE

Prikupite i razmislite o argumentima za vašu temu debate.

Koristite odgovarajuće jezičke konstrukcije o kojima smo govorili, kao što su „stoga“, „tako“, „tako da“, „budući da“, „zato što“, „ako“, „onda“ i druge koje su relevantne za vašu temu.

Svaki član grupe treba da pripremi svoje argumente koristeći jezičke strukture naučene na ovom času.

DISKUSIJA

Prikupite i razradite argumente za temu vaše debate.

Iskoristite odgovarajuće jezičke strukture o kojima smo pričali, uključujući „stoga“, „tako“, „tako da“, „budući da“, „zato što“, „ako“, „onda“ i druge koje su relevantne za vašu temu.

Svaki član grupe treba da pripremi svoje argumente koristeći naučene jezičke strukture tokom ovog časa.

MULTIMEDIA

- Snopes (www.snopes.com):
Razotkriva viralne dezinformacije
- FactCheck.org
(www.factcheck.org):
Proverava tačnost političkih tvrdnji
- Google Reverse Image Search: Pomaže u otkrivanju lažnih ili izmenjenih slika

Co-funded by
the European Union

MEDEA

RAZVIJANJE MEDIJSKE PISMENOSTI ZA RAZOTKRIVANJE RODNO ZASNOVANE MANIPULACIJE U MEDIJIMA I LAŽNIH VESTI

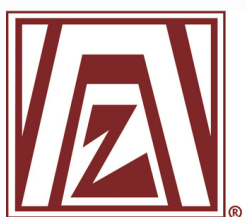

Ako ste vi ili neko koga
poznajete bio/la žrtva
rodno zasnovanog nasilja
olakšanog tehnologijom,
znajte da možete
potražiti pomoć i
prijaviti to:

- AUTONOMNI
ŽENSKI CENTAR

Niste sami!

PROJECT N. 2024-1-LV01-KA210-ADU-000243248

ZONTA
CLUB OF
JELGAVA

NOVOSADSKA
NOVINARSKA
ŠKOLA

SKILL
CONSULTING
up
TRAINING